

[Undervisningsministeren.]

udvalget, har behandlet spørgsmålet om, hvilke foranstaltninger der bedst vil bidrage til en lettelse af den øjeblikkelige lærermangel og især begrænse antallet af nye stillinger ved skolerne i de kommende år, foranstaltninger, der samtidig fra et pædagogisk synspunkt kan anses for forsvarlige. Udvalgenes indstilling har været behandlet i ministeriet, og jeg mener herefter, at der bør sættes ind på 3 områder: klassekvotienten, antallet af undervisningstimer og visse begrænsninger med hensyn til normering af stillinger ved skolerne.

Ifølge § 12, stk. 1, i folkeskoleloven af 1958 skal gennemsnitsbørnetallet i en skoles klasser, når det i 2 på hinanden følgende år har overskredet 30, fra 1. januar 1963 29 og fra 1. januar 1968 28, nedsættes. Tidspunktet for denne nedsættelse af kvotienten 30 vil det under den herskende lærermangel være rimeligt at udskyde indtil 1. januar 1968. Det samme gælder for den i § 12, stk. 3, foreskrevne nedsættelse af det elevtal i klasser for 6. og 7. skoleår, som kan danne grundlag for en deling af disse klasser. Tidspunktet for nedsættelsen af dette elevtal er i lovforslaget foreslået udsat indtil begyndelsen af skoleåret 1967-68, således at det elevtal, der kan begrunde en deling af disse klasser, indtil da forbliver 30.

For realklassernes vedkommende er dette elevtal ifølge § 12, stk. 3, i folkeskoleloven 24. Man foreslår som en lærerbesparende foranstaltning dette tal forhøjet til 30, hvilket i et vist omfang betyder en tilbagevenden til den tidligere tilstand, idet klasserne i eksamensmellemskolen og de to øverste klasser i den eksamensfri mellemskole ifølge folkeskoleloven af 1937 kunne forlanges delt, når elevtallet overskred 30. Man har derimod — under hensyn til de nye undervisningsområder, der her må tages op — ikke anset det for forsvarligt at gennemføre en forhøjelse af elevtallet i 8. og 9. klasserne, som altså fortsat vil være 24.

De her foreslåede ændrede regler om klassekvotienten er i første række tænkt anvendt for skoler med fuld årgangsdeling. For ikke-årgangsdelte skoler vil det efter alt at dømme være nødvendigt at anvende

de her foreslåede ændrede regler med visse modifikationer.

Et andet middel til besparelse af lærerkræfter er en begrænsning af antallet af undervisningstimer. I folkeskolelovens § 16 er fastsat et mindste antal undervisningstimer for klasserne for 1.-9. skoleår, medens der ikke findes noget maksimum, bortset fra det, der følger af reglerne i § 16, stk. 3, om skoledagens længde. I et betydeligt antal kommuner er antallet af undervisningstimer væsentligt højere end det i loven krævede minimum, som er 720 timer årlig for 1.-4. skoleår, 1 200 timer årlig for 5.-7. skoleår og 960 timer årlig for 8.-9. skoleår. Det høje timetal i mange kommuner kræver naturligvis et stort antal lærere til bestridelse af disse timer. Ved at fastsætte regler om et maksimalt antal undervisningstimer vil der kunne opnås en ikke ubetydelig besparelse af lærerkræfter. Som jeg før nævnte og som anført i bemærkningerne til lovforslaget er der tidligere, senest i et cirkulære af 10. januar 1961, af ministeriet rettet en indtrængende henstilling til de lokale skolemyndigheder om at foretage en vis nedskæring af antallet af undervisningstimer.

En del kommuner har rettet sig efter ministeriets henstillinger. Ved hjælp af § 2 i lovforslaget vil det være muligt for ministeriet i det tilsigtede omfang at kunne sikre gennemførelsen af den nødvendige begrænsning med hensyn til timetallet.

I sammenhæng hermed må ses den i lovforslagets § 3 anførte bestemmelse om, at undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om et højeste antal lærerkræfter ved skolerne. Jeg skal hertil oplyse, at der ikke i folkeskoleloven findes regler om normeringen af lærere ved skolerne, men det fastsættes i skoleplanerne, hvorledes normeringsberegningen skal foretages. Denne sker ifølge praksis på basis af antallet af årlige skematimer og med hensyntagen til reduktionstimer. Det er nu hensigten at overveje gennemførelsen af regler, hvorefter antallet af lærere beregnes i forhold til klasser og klasserækker. I denne overvejelse indgår forslag om, at kommunerne ikke skal kunne opnå godkendelse af nynormering af lærerstillingen ud over følgende beregning: 6 lærere for hver klasse-